

„FÉSZEK”

NEVELŐSZÜLŐI ÉS HELYETTES SZÜLŐI HÁLÓZAT

Helyettes Szülői ellátás SZAKMAI PROGRAMJA

Fenntartó:
Országos Szociális Intézményfenntartó Központ

Működtető:
Fészek Gyermekvédő Egyesület

Készítette: az intézmény szakmai vezetője
Jóváhagyta: a fenntartó képviselője

Hatályos: aláírástól visszavonásig

„Fészek” Nevelőszülői és Helyettes Szülői Hálózat

Helyettes Szülői ellátás SZAKMAI PROGRAMJA

A helyettes szülői ellátás szakmai programjának alapelveként szögezzük le, hogy a feladat ellátása a nevelőszülői hálózattal egy szakmai egységben történik. A helyettes szülők nevelőszülői feladatok ellátására is képezéssel rendelkeznek, és a két ellátási forma között a gondozott gyermekek érdekében átjárás biztosítható (amennyiben ezt a jogszabály lehetővé teszi). A feladatellátás során ugyanaz a szakmai stáb segíti a helyettes szülők munkáját, és a feladat jellegét illetően is jelentős az azonosság. Ezért a jelen szakmai program elsősorban a különbözőségekre és az egyedi szempontokra koncentrálna.

I. Szolgáltató, intézmény neve, székhelye, telephelye

Intézmény neve: „Fészek” Nevelőszülői és Helyettes Szülői Hálózat, székhelye: 2030 Érd, Karolina u. 3.

Fenntartó: Országos Szociális Intézményfenntartó Központ, 1111 Budapest, Budafoki út 34/b.

Működtető: Fészek Gyermekvédő Egyesület, 2030 Érd, Karolina u. 3.

II. Az ellátandó célcsoport és az ellátandó terület jellemzői

A helyettes szülő tevékenysége a gyermekvédelmi gondoskodás rendszerében a gyermekjóléti alapellátások közül a személyes gondoskodást nyújtó átmeneti gondozás egyik formája. Egyesületünk helyettes szülői hálózatot hoz létre és működtet azzal a céllal, hogy az átmenetileg krízishelyzetbe kerülő család gyermekét a szülő beleegyezésével, illetve kérésére ideiglenesen másik családba helyezze, elősegítve ezáltal, hogy a gyermek visszagondozására intenzív családsegítéssel lehetőség nyíljon.

Alapvető célunk továbbá, hogy amikor a szülő úgy érzi, nem tud megbirkózni a problémáival, a szolgáltatás hozzásegítse ahhoz, hogy felfedezze és elfogadja saját és gyermeke érdekében, hogy az élet más lehetőségeket is kínál. Az új lehetőség felfedezése elvezethet oda, hogy a szülő megerősítse, kiszélesítse probléma-megoldási képességét, kipróbálhassa lemondási attitűdjét, eltökéltségét.

Ellátási terület a nevelőszülői hálózattal megegyezően országos. Kívánatos lenne a feladat ellátását települési önkormányzattal kötött feladat-ellátási szerződés alapján végezni.

III. A szolgáltatás célja, feladata és alapelvei

- A gyermek mindenképp felett álló érdekét figyelembe véve, törvényben elismert jogait biztosítva kell eljárni.

- A problémát ott kell kezelni, ahol keletkezik.
- Elő kell segíteni a gyermek családban – lehetőség szerint saját családjában – történő nevelkedését.
- Segítő együttműködésre kell törekedni a veszélyeztetettség megelőzése érdekében a gyermek családjával, környezetével.
- A gyermek érdeke minden olyan esetben megkívánja, hogy segítséget kapjon a családja, amikor a szülők átmenetileg nem képesek a szülői kompetenciákat maradéktalanul teljesíteni.

IV. A megvalósítani kívánt program konkrét bemutatása, a létrejövő kapacitások, a nyújtott szolgáltatáselemek, tevékenységek leírása

Egyesületünk célja: a vérszerinti szülőknek a megfelelő ellátási szinten lehetőséget és segítséget biztosítani annak érdekében, hogy saját és gyermekük sorsának, helyzetének rendezéséért dolgozhassanak. Legyenek képesek megfogalmazni problémájukat. Legyenek jól motiváltak annak megoldásában, hogy gyermekükkel rendszeresen kapcsolatot tartsanak. Ismerjék fel, hogy mit jelent a gyermekük számára, ha nem elégítik ki szükségleteit – milyen hátrányai lesznek tanulási, stabilitási és érzelmi életének folyamatosságában. Egyesületünk alapvető szakmai hitvallása: nem várhatjuk el a gyermek eredményes visszagondozását, ha nem segítjük elő a szülővel való kapcsolattartást, és nem adunk meg minden támogatást a család életének rendezésére.

A helyettes szülő alaptevékenysége keretében az alábbi feladatokat látja el:

- Saját otthonába **fogadja** az átmeneti gondozást igénylő gyermeket, a vérszerinti szülő, a helyettes szülő és az Egyesület által kötött szerződés szerint.
  - Folyamatosan biztosítja a gyermek **teljes körű** ellátását:
    - a gyermek nevelését, felügyeletét, hogy testi-, lelki-, értelmi-, érzelmi-, erkölcsi fejlődése megfelelő legyen.
    - Nyugodt családi légkört teremt.
    - Biztosítja a gyermek részvételét a kötelező oktatásban, lehetőleg intézményváltás nélkül.
  - Törekszik a **vérszerinti családdal való jó kapcsolat** és együttműködés kialakítására, hogy a gyermek átmeneti gondozása minél előbb megszűnhessen, és a vérszerinti családba való visszatérés zavartalan, tartós lehessen.
  - **Elkészíti** a gyermekjóléti szolgálat családgondozójával, az Egyesület helyettes szülői tanácsadójával és a vérszerinti szülőkkel a **gyermek egyéni gondozási – nevelési tervét**, ha várhatóan az átmeneti gondozás egy hónapnál hosszabb időtartamú lesz.
  - Ha szükséges segíti a gyermek felzárkózását, ill. tehetség gondozását.
  - Rendszeres **kapcsolatot tart a nevelési-oktatási intézménnyel**.
  - A gyermek korának megfelelően **segíti** önállósulását, személyes ügyeinek intézését, ha kell pályaválasztását, önálló életkezdését.
  - Aktívan **részt vesz** a gyermek érdekében szervezett **team megbeszéléseken**.
  - Rendszeresen részt vesz az Egyesületünk által szervezett **szakmai továbbképzéseken**, akkor is, ha az adott időpontban gyermek nincs hozzá kihelyezve.
- Az alapfeladatok ellátása bővíthet a kihelyezésre került gyermek egyéni szükségleteinek kielégítésével. A többlet feladatokat az egyéni gondozási-nevelési tervben határozzák meg.

A helyettes szülői tanácsadó segíti a helyettes szülő munkáját, figyelemmel követi a gyermek gondozásának folyamatát, kapcsolatot tart a vér szerinti szülővel és a gyermek sorsának rendezése kapcsán más szervezetekkel (gyermekvédelmi, oktatási, egészségügyi, stb.), ellátja a munkájával együtt járó adminisztrációs feladatokat.

V. Az intézményen belüli és más intézményekkel történő együttműködés módja

A gyermekjóléti szolgálat családgondozója javaslatot készít a gyermek családjából – átmeneti gondozás céljából - történő kiemelésre. Feladatunk a gondozásba vételről való döntés előkészítésében részt venni az illetékes személyekkel és intézményekkel: helyettes szülővel, vérszerinti szülővel, gyermekkel, érintett intézményekkel /gyermekjóléti szolgálat családgondozójával, iskola, óvoda, gyermekorvos, családvédelmi csoport stb./ együtt. A helyettes szülői tanácsadó az érintettek bevonásával elkészíti a gondozási-nevelési tervet.

A helyettes szülőhöz történő elhelyezés után mindkét szakember /családgondozó, helyettes szülői tanácsadó/ kölcsönösen és folyamatosan tájékoztatja egymást.

A helyettes szülői tanácsadó a helyettes szülőnél elhelyezett gyermeket, a gyermekjóléti szolgálat családgondozója a vérszerinti szülőt gondozza.

A helyettes szülői tanácsadó a helyettes szülőt folyamatosan szakmai tanáccsal segíti feladatai ellátásában. Legalább 3 hetente felkeresi, és tájékozódik a gyermek helyzetéről, családba történő beilleszkedéséről.

Tanácsadónk figyelemmel kíséri a kapcsolattartás rendszerességét, arról feljegyzést készít.

A gyermek iskolájával, és a gyermekjóléti szolgálat családgondozójával rendszeresen kapcsolatot tart.

Havonta egyszer közös esetmegbeszélést tart a családgondozóval, szülővel, helyettes szülővel, gyermekkel, gyermekvédelmi felelőssel.

Az esetmegbeszélésről feljegyzést ill. helyzetértékelést készít.

VI. A feladatellátás szakmai tartalma, módja, a biztosított szolgáltatások formái, köre, rendszeressége, valamint a gondozási- nevelési-fejlesztési feladatok jellege, tartalma, módja

A helyettes szülői alkalmasság feltételei:

Alapvető szakmai meggyőződésünk, hogy a helyettes szülő nevelőszülői feladatokat is elláthat (figyelembe véve a törvényi kizáró okokat, miszerint csak egyik, vagy másik feladat látható el egyidőben, kivéve az utógondozói ellátásban részesülő fiatal gyermeke). Így amennyiben a vérszerinti család helyzete nem rendeződik megnyugtatóan az átmeneti gondozás ideje alatt, és a gyermek szakellátásba vétele válik szükségessé, a helyettes szülő a továbbiakban is gondoskodhat a gyermekről. Saját, akkreditált képzési programunk mindkét feladat ellátására megfelelő szintű képesítést ad, de természetesen a család egyéni döntése, hogy egyik, másik vagy mindkét feladat ellátására vállalkozik-e. Ennek tényét megállapodásban rögzítjük.

Helyettes szülői jogviszony létesítése:

A gyermek átmeneti gondozását ellátó helyettes szülőt a kiskorú törvényes képviselőjének kérelmére a Fészek Egyesület jelöli ki.

Egyesületünknek a helyettes szülői feladatot vállalóval megállapodást kell kötnie, amelyben a jogokat és kötelezettségeket írásban rögzítjük. Az írásban foglalt helyettes szülői szerződés jelenti a helyettes szülői jogviszony létrejöttét. A megállapodásban rögzítjük:

- a helyettes szülői feladatvállalás időtartamát,
- a gyermek átmeneti gondozásával járó helyettes szülői kötelezettségeket,
- a helyettes szülő kapcsolattartási, együttműködési kötelezettségeit,
- a helyettes szülő díjazását.

A helyettes szülői tanácsadó feladatai

A helyettes szülői tanácsadó feladatait részletesen a munkaköri leírás tartalmazza. Tekintettel arra, hogy az intézmény alapvetően és elsősorban nevelőszülői ellátást biztosít, a helyettes szülői tanácsadói feladatokat a nevelőszülői tanácsadók látják el. A feladataik azonban együtt számítva sem haladhatják meg a törvény által meghatározott maximum ellátotti, illetve családlétszámot.

A működtető feladata az ellátást kérő szülő/törvényes képviselő felé

- az ellátás tartalmáról és feltételeiről,
- fizetendő térítési díjról
- a kapcsolattartás, látogatás, távozás, visszatérés rendjéről,
- a panaszjog gyakorlásáról.

A gondozás-nevelés fejlesztés kapcsán teljes körű ellátás esetén a nevelőszülői ellátásban foglalt alapelvek, szolgáltatások, fejlesztések és szakemberek biztosítottak a helyettes szülői ellátásban részesülő gondozottak számára is.

VII. Az ellátás igénybevételének módja

Az ellátás igénybevétele a szülő kérelmére és/vagy beleegyezésével történik. Az intézménybe való felvételtől az intézményvezető dönt. A döntés előkészítéséhez minden esetben kikéri az illetékes gyermekjóléti szolgálat véleményét. Az ellátás tartalmáról és feltételeiről a szülő/törvényes képviselő és az intézmény írásos megállapodást köt. A biztosított szolgáltatás: teljes körű ellátás. Időtartama 12 hónap, mely hosszabbítható további 6 hónappal, vagy a tanév végéig. Ellátásban részesíthető minden olyan krízishelyzetbe került, 0-18 év közötti gyermek és fiatal, akinek az ellátását az intézmény vállalni tudja, vagy ellátási szerződés alapján ellátni köteles.

VIII. Az igénybe vevők és a személyes gondoskodást végző személyek jogainak védelmével kapcsolatos szabályok

Megegyezik a nevelőszülői hálózatban ez irányban folyó munkával.

IX. A szolgáltatást nyújtók folyamatos szakmai felkészültsége biztosításának módja és formái

Megegyezik a nevelőszülői hálózatban ez irányban folyó munkával.

X. A szakmai program jogszabályi háttere

1997. évi XXXI. törvény a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról
149/1997. (IX.10.) Korm. rendelet a gyámhatóságról, valamint a gyermekvédelmi és gyámügyi eljárásról
235/1997. (XII. 17.) Korm. rendelet a gyámhatóságok, a területi gyermekvédelmi szakszolgálatok, a gyermekjóléti szolgálatok és személyes gondoskodást nyújtó szervek és a személyek által kezelt személyes adatokról
513/2013. (XII. 29.) Korm. rendelet a nevelőszülői foglalkoztatási jogviszony és a helyettes szülői jogviszony egyes kérdéseiről
15/1998. (IV. 30.) NM rendelet a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről
29/2003. (V. 20.) EszCsM rendelet a helyettes szülők, a nevelőszülők, a családi napközis működtetők képzésének szakmai és vizsgakövetelményeiről, valamint az örökbefogadás előtti tanácsadásról és felkészítő tanfolyamról
328/2011. (XII. 29.) Korm. rendelet a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátások és gyermekvédelmi szakellátások térítési díjáról és az igénylésükhöz felhasználható bizonyítékokról

A fenti programot az intézmény minden dolgozója megismerte és elfogadta.

Jelen módosítással a korábbi szakmai program hatályát veszti.

Érd, 2021.07.14.

A szakmai program tartalmát a Országos Szociális Intézményfenntartó Központ, mint az intézmény fenntartója, megismerte és elfogadta.

Budapest, 2021.07.14.

Fenntartó képviselője

**Országos Szociális
Intézményfenntartó Központ**
1111 Budapest, Budafoki út 34/b I/2.
MagNet Bank: 16200106-11568238
Adószám: 18646999-1-43
1.

A Szakmai program mellékletei:

1. Helyettes szülői ellátás megállapodás tervezete
2. Házirend
3. Szervezeti és működési szabályzat

